

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci **žalobkyně: O. S.**, zastoupené JUDr. Janou Toušovou, Ph. D., advokátkou se sídlem Randova 204/I, 339 01 Klatovy, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ze dne 28. 4. 2003, č. j. OAM-11458/VL-16-C10-2001, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 2. 2004, č. j. 59 Az 535/2003-62,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 28. 4. 2003 neudělil žalovaný žalobkyni azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu); zároveň vyslovil, že se na žalobkyni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Toto rozhodnutí napadla žalobkyně žalobou, kterou však Krajský soud v Plzni zamítl rozsudkem ze dne 18. 2. 2004; ztotožnil se přitom se žalovaným v posouzení důvodů, pro něž žalovaný neudělil žalobkyni azyl. Ze správního spisu vyplynulo, že žalobkyně opustila Ukrajinu z ekonomických důvodů již v roce 2001 a již tehdy požádala o udělení azylu v České republice; její první žádost však byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná. Druhou žádost, v níž nebyly uvedeny žádné nové důvody, podala žalobkyně ve snaze

legalizovat svůj pobyt zde, a vyhnout se tak správnímu vyhoštění. Krajský soud proto přisvědčil správnímu orgánu, neboť tyto důvody nelze považovat za důvody pro udělení azylu.

Proti zamítavému rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) včas kasační stížnost, v níž namítala nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního – dále jen „s. ř. s.“]. Soud podle stěžovatelky nesprávně dospěl k závěru, že v jejím případě nelze udělit azyl ani podle § 12, ani podle § 14 zákona o azylu. Situace na Ukrajině není sice nijak politicky vyhrocená, ovšem podobná byla situace v České republice v období normalizace, a československým občanům byl přitom udělován azyl ve vyspělejších evropských zemích. Co se pak týče azylu z humanitárních důvodů, je třeba přihlédnout k tomu, že stěžovatelka opustila Ukrajinu, aby mohla finančně vypomáhat své rodině, neboť na Ukrajině panuje chudoba a možností získat zde slušnou práci je málo. Vláda není s to zajistit lidem práci a postarat se o nezaměstnané, chudé a sociálně slabé; bez úplatků není na Ukrajině možné vůbec nic. Stěžovatelka má za to, že správní orgán ani soud se těmito okolnostmi ve svých rozhodnutích nezabývaly a k možnosti udělení azylu z humanitárních důvodů se vyjádřily pouze stručně. Navrhla proto, aby byl rozsudek krajského soudu zrušen a věc mu vrácena k dalšímu řízení. Požádala též o to, aby její kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek: jinak by jí totiž hrozilo vypršení platnosti víza, a stěžovatelka by tak nemohla setrvat v České republice do konečného rozhodnutí ve věci. Soud však o této žádosti samostatně nerozhodoval: samotné podání kasační stížnosti ve věci azylu spojené s návrhem na přiznání odkladného účinku totiž stačí k tomu, aby bylo žadateli o azyl uděleno vízum za účelem strpění pobytu podle § 78b zákona o azylu.

Kasační stížnost není důvodná.

Žalovaný správní orgán i krajský soud správně uzavřely, že u stěžovatelky nejsou dány podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Poukaz na jinou historickou situaci (Česká republika v období normalizace) neobstojí nejen proto, že se týká rozhodování státních orgánů jiných států podle odlišných právních úprav, ale především proto, že není argumentem právním a nevysvětluje, v čem soud pochybil. Není ostatně na místě srovnávat totalitární režim v bývalém Československu, který skutečně potlačoval práva a svobody především politického charakteru, a stávající ukrajinský režim, který po změnách v listopadu minulého roku směřuje k demokratickému uspořádání a ke zvýšení ochrany lidských práv. Stěžovatelčina nespokojenost má výlučně ekonomické příčiny; ne zcela funkční systém sociálního zabezpečení, problémy s nezaměstnaností a korupce, jež stěžovatelka popisuje, jsou jistě jevy neblahými, avšak – nutno přiznat – nikoli ojedinělými i ve vyspělých demokratických režimech ekonomicky prosperujících zemí, a tedy žádnou zvláštností Ukrajiny. Tím méně jsou pak důvodem pro udělení azylu u stěžovatelky, která ani nebyla pronásledována za uplatňování politických práv a svobod, ani nepociťovala odůvodněný strach z pronásledování pro některou ze svých sociálních charakteristik podle § 12 zákona o azylu.

Co se týče výtky vznesené jak vůči správnímu orgánu, tak vůči soudu, které podle stěžovatelky nedostatečně posoudily možnost udělení azylu z humanitárních důvodů, Nejvyšší správní soud stěžovatelce rovněž nepřisvědčil. Při jednání před krajským soudem sice stěžovatelka vyslovila názor, že by u ní mohl být dán důvod pro udělení azylu z humanitárních důvodů, jelikož výdělečnou činností v ČR chtěla pomáhat uživit své rodiče na Ukrajině; toto tvrzení – jak správně poznamenal již krajský soud – však stěžovatelka ve správním řízení neuplatnila, a nenabídla tedy správnímu orgánu žádné zvláštního zřetele hodné okolnosti svého života, které by mohly vést k úvaze o udělení azylu z humanitárních

důvodů. Nepříznivé jevy popsané výše, jejichž existenci stěžovatelka naznačovala v pohovoru před správním orgánem a jež postihují ukrajinskou společnost jako celek, správní orgán za takové okolnosti nepovažoval a v tomto ohledu mu nelze nic vytknout. Krajský soud se řádně věnoval možnostem a postupu správního orgánu při udělování azylu z humanitárních důvodů, a to i přesto, že stěžovatelka upřesnila tento doposud velmi obecně formulovaný žalobní bod až při ústním jednání. Opět je třeba zopakovat, že soudu ve správním soudnictví nepřísluší hodnotit to, zda žadateli o azyl měl či neměl být udělen azyl z humanitárních důvodů, nýbrž pouze přezkoumat, zda postupem správního orgánu při posuzování této otázky nebyl žadatel dotčen na svých právech. K tomu ve stěžovatelčině věci nedošlo: žalovaný odůvodnil své rozhodnutí s přihlédnutím ke stěžovatelčiným osobním výpovědím i k situaci objektivně existující v její vlasti a i jinak respektoval pravidla správního řízení.

Jelikož stěžovatelka se svými kasačními námitkami neuspěla a v řízení nevyšly najevo vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně (stěžovatelka) nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 8. března 2005

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu